

Työväen kukkia museon puutalopihalla

Helsingin kaupunginmuseon Työväenasuntomuseo, Kirstinkuja 4, täydentyy työläispihojen perinteisiä koristekasveja esittelevällä kukkapenkillä. Kaupunginmuseon, Rakennusviraston ja Staran toteuttaman penkin kolmisenkymmentä vanhanajan perennaa tarjoavat kukkaloistoa koko kesäksi. Historiallisen kukkapenkin ”avajaisia” vietetään perjantaina 10.6.2011 klo 14–18 puutarhajuhlissa, jossa voi tutustua puutarhahistoriaan ja ostaa perinnekasvien taimia ja siemeniä. Tapahtumaan on vapaa pääsy kuten kaupunginmuseoon aina.

Helsingin työläiskortteleissa Pitkäsillan takana pihat olivat puutalojen aikaan ahtaita. Parikerroksiset talot ympäröivät karua ja kivistä pihamaata, ja joka puolella nousi portaita ja aukesi ovia. Pihan perällä oli puuliiteri, pesutupa, käymälä sekä joukko vajoja. Vähät istutukset olivat vaatimattomia. Vain parhailla työläispihoilla, kuten Ruoholahden villoissa, perheet saivat oman viljelypalstan.

Työväenasuntomuseon pihapiiri Kirstinkujalla on Helsingin harvoja säilyneitä puutalopihoja. Tämä vanhojen kunnallisten työväenasuntojen piha on tavallista avarampi ja siistimpi, koska arkkitehti sijoitti halkoliiterit ja käymälät kellareihin. Piha sai hiekkapinnan jo 1910-luvulla ja sinne istutettiin koivuja. Kun rapistuneet puutalot korjattiin 1987–89, pihaa kaunistettiin uusin nurmikoin, hiekoituksin ja aidoin.

Kukkivaa historiaa

Työväenasuntomuseon kukkapenkki esittelee kolmisenkymmentä vanhoille työläispihoille tyypillistä perennalajia. Työläisille hyötykasvit olivat tärkeimpiä, eikä kukille voitu suoda paljon aikaa, tilaa saati rahaa. Siksi työväen koristekasvit olivat kestäviä, vähään tyytyviä ja helppoja lisätä. Yksi yleisimmistä lajeista, suopayrtti, kasvoi usein ovenpielessä, jotta kukkien saippuainen tuoksu raikastaisi huoneilmaa.

Useat työläispihojen kasvit olivat ikivanhoja, jo 1600–1700-luvulla Suomeen tulleita kuten varjolilja, rusopäivänlilja, lehtoakileija sekä nyttemmin lähes

unohtuneet harmaamalvikki ja vuohenkello. Myös uudemmat muotikasvit ehtivät pian työväen tarhoihin kuten 1800-luvun suosikit saksankurjenmiekat, pionit ja särkynytsydän sekä 1900-luvun alun uutuudet asterit, kanadanpiisku ja kultapallo.

Museopenkki tarjoaa silmänilon lisäksi tietoa Suomen kukkivasta kulttuuriperinnöstä. Toivon mukaan se myös innostaa vaalimaan täkäläisiin oloihin ja maisemaan sopeutuneita maatiaiskasveja.

Tietoa ja tunnelmaa puutarhajuhlissa

Kukkapenkin avajaisjuhlassa voi tutustua perinneperennojen lisäksi Työväenasuntomuseon yhdeksään pieneen hellahuonekotiin. Pihalla Hyötykasviyhdistys ja Maatiainen ry myyvät taimia ja siemeniä. Alppila-Seura pitää pientä puhvettia ja musiikki luo kesäistä tunnelmaa.

Museon intiimissä hellahuoneauditoriossa kuullaan neljä tietoiskuluentoa puutarhahistoriasta. Klo 14.30 Pertti Pyhtilä Maatiainen ry:stä kertoo, mitä ovat maatiaiskasvit ja miksi niitä kannattaa suosia puutarhassa. Klo 15.15 intendentti Mikko Piirainen Helsingin yliopiston Kasvimuseosta esitelmöi koristekasvien saapumisesta Suomeen. Klo 16.00 suunnitteluasiantuntija Satu Tegel Rakennusvirastosta tutustuttaa Helsingin puistojen ja pihojen historiallisiin puu- ja pensaslajeihin. Klo 16.45 Peter Hiltunen Vallilan siirtolapuutarhayhdistyksestä esittelee Siirtolapuutarhamuseon ja sen istutukset.

Lopuksi puukävelyllä Leninipuistoon

Puutarhajuhlan päätyttyä Työväenasuntomuseon pihalta lähdetään klo 18 parituntiselle puukävelyllä naapurissa sijaitsevaan, tänä vuonna 50 vuotta täyttävään Leninipuistoon. Alun perin puutarhanäyttelyalueeksi rakennettu puisto nimettiin vuonna 1970 V. I. Leninin syntymän satavuotisjuhlan kunniaksi. Monille tuntemattomassa puistossa on lukuisia harvinaisia puulajeja.

Lisätietoja antaa tutkija Jere Jäppinen, puh. (09) 3103 6505 tai jere.jappinen@hel.fi.

Työväenasuntomuseo, Kirstinkuja 4, puh. (09) 3107 1548. Auki 4.5.–25.9. ke–su klo 11–17. Vapaa pääsy.